

Αστέρι Εξαρχείων

Γιώργος Καραθανάσης

Αντί ταυτότητας

Ο Νταουντά είναι 18 χρονών, γεννήθηκε στη μεγαλύτερη πόλη και οικονομική πρωτεύουσα της Ακτής Ελεφαντοστού, το Αμπιτζάν και μεγάλωσε με τη μητέρα του, καθώς ο πατέρας του σκοτώθηκε στην πρώτη φάση του εμφυλίου πολέμου (2002-2006), που ταλαιπώρησε τη χώρα για περίπου μια δεκαετία. Στη δεύτερη φάση του πολέμου (2010-2011) έχασε και τη μητέρα του, κι έτσι σε ηλικία 11 χρονών αναγκάστηκε να φύγει για να αναζητήσει μια καλύτερη ζωή κάπου στην Ευρώπη. Η περιπλάνησή του κράτησε πέντε ολόκληρα χρόνια, ώσπου έφτασε τελικά στην Ελλάδα. Από την πλευρά μας δε θα ασχοληθούμε καθόλου μ' αυτό το κεφάλαιο της ζωής του, άλλωστε κι ο ίδιος δεν αισθάνεται άνετα να μιλάει γι' αυτό.

Σκοπός μας είναι μέσα από την ιστορία του να θαυμάσουμε τι πετυχαίνει αυτός ο άνθρωπος μέρα με τη μέρα, αλλά και να ψηλαφίσουμε μέσα σε λίγες γραμμές τη σχέση των κινημάτων αλληλεγγύης και του αθλητισμού -του αυτοοργανωμένου αθλητισμού στην περίπτωσή μας- με την προσπάθεια ένταξης και αφομοίωσης των προσφύγων και των μεταναστών στον ιστό της πόλης. Όλα αυτά έχοντας στο πίσω μέρος του μυαλού μας τις κοινές αναφορές και τις νοηματικές συνδέσεις που παρουσιάζονται στην προηγούμενη δημοσίευσή μας στη **B** (Συνέντευξη St. Ambroeus FC: Η Ομάδα των Μεταναστών στο Μιλάνο).

Παρ' όλο που για ένα μικρό χρονικό διάστημα έτυχε να συμμετέχουμε από διαφορετικά πόστα στο ίδιο εγχείρημα με τον Νταουντά, δεν αναπτύξαμε ποτέ κάποια προσωπική σχέση. Δεν μπορούμε να πούμε το ίδιο και για τη Μαριέττα. Η Μαριέττα είναι συνεργάτιδα του περιοδικού Βαβυλωνία και συμμετέχει εδώ και κάποια χρόνια στον Ελεύθερο Κοινωνικό Χώρο Nosotros. Γνώρισε τον Νταουντά στην κατάληψη στέγης προσφύγων Νοταρά 26 και από τότε έχουν γίνει αχώριστοι. Με τον σύντροφό της Γιάννη

και τον γιο τους Λευτέρη έχουν σταθεί με όλες τους τις δυνάμεις δίπλα του, προκειμένου να τον βοηθήσουν να σταθεί στα πόδια του. Η Μαριέττα ήταν λοιπόν και ο άνθρωπος που μας έφερε σε επαφή, ώστε να μάθουμε την ιστορία του. Σημαντικό να πούμε ότι οι μεταφραστικές της ικανότητες δεν χρειάστηκαν, καθώς ο μικρός μιλάει τέλεια ελληνικά.

“Έχει ζήσει πολύ μόνος και πολύ ανεξάρτητος, φυσικά όμως υπήρξε και αρκετός κόσμος που του άπλωσε το χέρι. Με την ευγένειά του κερδίζει τη συμπάθεια όλων. Σ’ όλο του το ταξίδι υπήρξαν άνθρωποι που τον βοήθησαν μόνο και μόνο γι’ αυτό”, θέλει να επισημάνει η Μαριέττα πριν από όλα τα υπόλοιπα.

Η νέα αρχή

Η ιστορία της ζωής του ξαναξεκίνησε στον **αριθμό 26 της οδού Νοταρά στα Εξάρχεια**, όταν ο Νταουντά τον Ιανουάριο του ‘16 πέρασε για πρώτη φορά το κατώφλι της πενταόροφης, αυτοοργανωμένης δομής φιλοξενίας. Λίγες μέρες πριν, όταν έφτασε στην Αθήνα, κάποιοι μετανάστες που είχαν ήδη κάποιο καιρό στην Ελλάδα, τον συμβούλεψαν να κατευθυνθεί προς την πλατεία Αμερικής αν θέλει να βρει στέγη. *“Αφού είσαι μαύρος, πρέπει να πας να βρεις τους δικούς σου”* του είπαν. Παρ’ όλα αυτά, αναγκάστηκε να κοιμηθεί στον δρόμο εκείνο το βράδυ, καθώς χωρίς οικονομικό αντάλλαγμα δεν προβλέπονταν φιλοξενία.

Το επόμενο πρωί ένας ηλικιωμένος τον συμβούλεψε να κατευθυνθεί προς τα Εξάρχεια, καθώς είχε ακούσει πως εκεί υπάρχουν άνθρωποι που ενδιαφέρονται για τους πρόσφυγες και τους μετανάστες. Κάποια στερεότυπα καλό είναι να επιβεβαιώνονται. Έτσι κι έκανε λοιπόν. Πήρε τα πράγματά του και χωρίς να ξέρει τι ακριβώς ψάχνει και πού ακριβώς πρέπει να απευθυνθεί, κατευθύνθηκε προς τη γειτονιά. Πέριξ της πλατείας μια γυναίκα που μιλούσε καλά γαλλικά τον πληροφόρησε για το εγχείρημα που στεγάζονταν στο 26 της Νοταρά, μια κατάληψη στέγασης προσφύγων που δημιουργήθηκε από αλληλέγγυους τον Σεπτέμβρη του ‘15, κάτω από την πίεση των προσφυγικών ροών, με σκοπό την κάλυψη των

άμεσων αναγκών των προσφύγων, κυρίως ευπαθών ομάδων, που στοιβάζονταν καθημερινά κατά εκατοντάδες στην πλατεία Βικτωρίας.

Το εγχείρημα διένυε τους πρώτους του μήνες και φυσικά η πληρότητά του χτυπούσε κόκκινο. *“Ήταν ανήλικος, ασυνόδευτος και ορφανός! Δεν υπήρχε περίπτωση να τον αφήσουμε να φύγει!”*, τονίζει η Μαριέττα.

Για κάποιες μέρες ο Νταουντά χρειάστηκε να κοιμηθεί στους διαδρόμους, όμως σύντομα θα έβρισκε το δικό του κρεβάτι και τη θέση του μέσα στο εγχείρημα. Οι μήνες περνούσαν, ο Νταουντά είχε ξεκινήσει τις διαδικασίες χορήγησης ασύλου έχοντας ως σκοπό να μείνει στη χώρα, και η Νοταρά 26 που λειτουργούσε κυρίως ως χώρος transit, δεν ήταν το κατάλληλο μέρος για ένα παιδί που ήθελε να ενταχθεί σιγά σιγά σε μια κανονική ζωή. Η Μαριέττα ανέλαβε να βρει μια πιο μόνιμη κατοικία σε κάποιους ανθρώπους που το είχαν ανάγκη και απευθύνθηκε στον κόσμο που ήξερε καλύτερα, στον κόσμο της αλληλεγγύης, στον κόσμο που σίγουρα θα βοηθούσε. Η κοινότητα των προσφυγικών της Λ. Αλεξάνδρας παραχώρησε ένα δωμάτιο στον Νταουντά και τον κ. Μπατινί, που διέμενε προσωρινά κι αυτός στη Νοταρά 26 και κατάγονταν από την Μπουρκίνα Φάσο, γειτονική χώρα και με πολιτιστικές συγγένειες με την Ακτή Ελεφαντοστού, αλλά και χώρα καταγωγής της μητέρας του Νταουντά. Οι δυο τους τα βρήκαν και η ζωή τους απέκτησε την απαιτούμενη ηρεμία. Με τον καιρό, η πορεία προς την ένταξη και την αφομοίωση γίνονταν με γοργούς ρυθμούς. Συμμετείχε στις δουλειές της κοινότητας, ξεκίνησε το μπάσκετ και δρομολόγησε όλες τις διαδικασίες, ώστε να ξεκινήσει να πηγαίνει στο σχολείο από τον Σεπτέμβρη του '16.

Έχει κέφια ο Ντρογκμπά

“Να παίξω μπάσκετ”, ήταν το πρώτο πράγμα που απάντησε ο μικρός στην ερώτηση της Μαριέττας σχετικά με το τι θέλει να κάνει στη ζωή του. Το άθλημα το γνώρισε στην Ακτή Ελεφαντοστού από τις εφημερίδες, καθώς στο σπίτι δεν είχαν ούτε τηλεόραση, ούτε ραδιόφωνο. Ζητούσε συνεχώς από τη μητέρα του να τον γράψει σε

κάποια ακαδημία, αλλά εκείνη δεν είχε τη δυνατότητα να του παρέχει κάτι τέτοιο. Τα Σάββατα πήγαινε στο πανεπιστήμιο της πόλης, όπου οργανώνονταν αγώνες των φοιτητών σε ανοιχτά γήπεδα. Άλλες φορές πήγαινε μόνο για να παρακολουθήσει και άλλες φορές κατάφερνε με τον τσαμπουκά του να αγωνιστεί λίγα λεπτά με τους “μεγάλους”.

Τον Μάιο του '16 ο Νώντας Σκυφτούλης, επί χρόνια έφορος στο μπάσκετ και γενικότερα ενεργό μέλος του **Αστέρα Εξαρχείων**, γνώρισε τον Νταουντά και τον έφερε σε επαφή με τον Ανδρέα, προπονητή της ομάδας μπάσκετ. “Δεν περίμενα τέτοια υποδοχή από την ομάδα. Ξεκινήσαμε την επόμενη κιόλας μέρα, αυτοί μου έδωσαν παπούτσια και φόρμα, δεν είχα τίποτα”, μας λέει, ενώ θεωρεί πως εκεί έμαθε πραγματικά πώς παίζεται το άθλημα.

Όπως υπογραμμίζει ο Νώντας: “Ο Αστέρας υπήρξε πάντοτε η ομάδα των Εξαρχείων κι όταν λέμε των Εξαρχείων εννοούμε πως ήταν η ομάδα που εξέφραζε το κοινωνικό περιεχόμενο και την γειτονιά, συνοπτικά τον κόσμο των Εξαρχείων. Και πώς συντίθεται αυτός ο κόσμος; Συντίθεται σε σχέση με το μητροπολιτικό κέντρο, που αναδύει τα αντίστοιχα μητροπολιτικά φαινόμενα και χαρακτηρίζεται από την πολυμορφία και την ανοιχτότητα. Για να το κάνω φραγκοδίφραγκα, η εντεκάδα του Αστέρα Εξαρχείων συγκροτούνταν από τους Εξαρχειώτες. Εξαρχειώτης είναι αυτός που ζει στα Εξάρχεια, στο έδαφος αυτό και συγκροτεί ένα κόσμο. Έναν κόσμο που δε συνδέεται με βάση το έθνος ή το αίμα, αλλά συνδέεται με βάση την τοπικότητα. Μια τοπικότητα πολυεθνική. Αν υπάρχει στη γειτονιά, στις οικογένειες και τα σχολεία μια μεγάλη πλειοψηφία Αλβανών, Πολωνών (αναφορά στον Μέγα Σεμπάστιαν πρώην παίκτη του ποδοσφαιρικού τμήματος) κ.ά., το αντίστοιχο ποσοστό θα εκφράζεται στην ενδεκάδα του Αστέρα. Είναι αναρχικοί; Αριστεριστές; Το ίδιο. Με μια λέξη, πανσπερμία.”

Υπ’ αυτό το πρίσμα, όταν έφτασε το μεταναστευτικό ρεύμα στην Ελλάδα και τα Εξάρχεια υποδέχτηκαν τους πρόσφυγες, φυσικό και επόμενο ήταν ο Αστέρας να υποδεχτεί κόσμο απ’ αυτήν την κοινωνική ομάδα. Βέβαια, όπως μας εξηγεί ο Νώντας, αυτό

κρίνονταν. “Πέρασαν αρκετοί. Δεν έπαιζαν όλοι, δεν ήταν αυτοσκοπός. Βέβαια από την πρώτη στιγμή που είδα τον Νταουντά που πλησίαζε τα δύο μέτρα, λέω εδώ είμαστε. Αμέσως σκέφτηκα να του προτείνουμε τον Αστέρα. Στην αρχή τον βοήθησε πολύς κόσμος, μάλιστα κάποια εστιατόρια της γειτονιάς προσφέρθηκαν να του παράσχουν φαγητό.”

Το σύνθημα **“Να ζήσουμε μαζί”**, που έβλεπε κανείς σε διάσπαρτες αφίσες, σε πανό και σε τρικάκια από τη Χαριλάου Τρικούπη μέχρι την Πατησίων και από τη Σόλωνος μέχρι την Αλεξάνδρας, δεν ήταν τελικά ένα κενό σημαίνον. Ως κάτοικος αυτής της κοινότητας αλληλεγγύης, ο Νταουντά πήρε αυτόματα το χρίσμα του πολίτη των Εξαρχείων με ισότητα και ισονομία. Όπως επισημαίνει ο Νώντας: “Η συνέλευση που διαχειρίζεται τον Αστέρα έχει ένα αντιρατσιστικό-αντιφασιστικό πλαίσιο. Είναι μια ανοιχτή αγκαλιά για όποιον θέλει να παίξει μπάσκετ ή ποδόσφαιρο κλπ στην περιοχή. Ο Αστέρας ήταν πάντα καθρέφτης των Εξαρχείων, εξέφραζε πάντα τον κόσμο του, ασχέτως αν η διοίκηση απαρτίζονταν πολλές φορές από δεξιούς. Όλοι ενδιαφέρονταν να πάει μπροστά ο Αστέρας, κι αν δεν έπαιρνε τα νέα παιδιά των Εξαρχείων από πού θα έπαιρνε;”.

Τα τελευταία δυόμισα χρόνια που αγωνίστηκε στον Αστέρα-Υπεροχή Εξαρχείων αγαπήθηκε από όλους, τόσο προπονητές, όσο και συμπαίκτες. Τόσο στο εφηβικό, όσο και στο ανδρικό είχε γίνει πολλές φορές σύνθημα στα χείλη των οπαδών του Αστέρα, οι οποίοι του έβγαλαν το παρατσούκλι Ντρογκμπά, όπως μας λέει ο ίδιος γελώντας. Το παρατσούκλι αυτό ήταν όντως αρκετά ευφάνταστο, κρύβει μάλιστα κι έναν μεγάλο συμβολισμό. Δεν γνωρίζουμε βέβαια αν το club της Τσαμαδού το έκανε επί τούτου, όπως και να έχει η ιστορία θέλει τον σπουδαίο Ιβοριανό φορ να είναι ο βασικός πρωταγωνιστής στην προσπάθεια για ανακωχή που μεσολάβησε μεταξύ των δύο εμφυλίων πολέμων. Μετά την πρόκριση των “Ελεφάντων” στο Μουντιάλ του ‘06, ο Ντιντιέ Ντρογκμπά κάλεσε μέσω του αθλητικού καναλιού τις αντιμαχόμενες πλευρές να αφήσουν τα όπλα και να τερματίσουν τον πόλεμο που ξεκλήρισε την οικογένεια του Νταουντά.

Η φανέλα με το 26

Ο Νταουντά έχει ύψος 1,94 και αγωνίζεται κυρίως στις θέσεις 4 ή 5, αλλά πιστεύει πως λόγω σωματοδομής θα πρέπει σταδιακά να μετακινηθεί στις θέσεις 3 ή 2. Αγαπημένος του παίκτης από το NBA είναι ο Kevin Durant, ενώ από την Α1 θαυμάζει τον James Gist. Μάλιστα σ' ένα διαπολιτισμικό τουρνουά 3x3 που διοργάνωσε το Generation 2.0 στους Αμπελόκηπους και πήρε μέρος ο Νταουντά, ο ψηλός του Παναθηναϊκού τον πλησίασε και ζήτησε να μάθει την ιστορία του. Η στιγμή αυτή είναι πολύ σημαντική για εκείνον, μιας και η πορτοκαλί μπάλα με τα σπυράκια είναι αναπόσπαστο κομμάτι της καθημερινότητάς του. Προπονείται καθημερινά μετά το σχολείο, και μετά την προπόνηση συνεχίζει σε πιο χαλαρούς ρυθμούς στο ανοιχτό γηπεδάκι του Στρέφη, ενώ τις Δευτέρες εκτελεί καθήκοντα προπονητή σε μαθητές σχολείου, χάρη σ' ένα πρόγραμμα που υλοποιεί το Δίκτυο για τα Δικαιώματα του Παιδιού.

Ωστόσο, για αυτόν τίποτα δεν έχει τελειώσει. Συνεχίζει να αγωνίζεται και να προσπαθεί κάθε μέρα. Τα χρόνια πέρασαν κι ακόμα περιμένει να γίνει δεκτή η αίτηση χορήγησης ασύλου, ενώ άλλαξε άλλα δύο σπίτια μετά τη σύντομη διαμονή του στα

προσφυγικά. Μετακόμισε σε μια δομή φιλοξενίας ανηλίκων, την οποία έπρεπε να εγκαταλείψει μόλις έκλεισε τα 18, κι από τότε εγκαταστάθηκε στο σπίτι δύο αλληλέγγυων που του παραχωρούν ένα μικρό δωμάτιο. Σ' όλη αυτή την περίοδο, από τότε που χτύπησε για πρώτη φορά το τζάμι της γραμματείας έως τώρα, η "καμπάνα" της Νοταρά 26 ήχησε για περίπου 8.000 ξεχασμένους από 15 διαφορετικές χώρες. Εν τω μεταξύ, η γειτονιά βρίσκεται προσωρινά σε αποδιάρθρωση μέχρι να ανακάμψει ξανά.

Την ερχόμενη σεζόν θα φοράει τα κυανέρυθρα μιας ιστορικής αθηναϊκής ομάδας με μεγάλες πορείες στην Α1 και μεγάλη παραγωγή παικτών, που τώρα αγωνίζεται στις πιο κάτω κατηγορίες, του Α.Ο. Σπόρτινγκ. Η μέχρι τώρα πορεία της ζωής του και η εξέλιξή του στο άθλημα θα μπορούσε να είναι ένας οινός, πως θα διαπρέψει στο παρκέ ως ένας άλλος Giannis ή ως ένας άλλος Serge Ibaka, η προσωπική Οδύσσεια των οποίων έχει αρκετές κοινές αναφορές με αυτή του Νταουντά.

Ευχή όλων, όσοι τον ξέρουν αλλά και όσοι τον μαθαίνουν τώρα, είναι να καταφέρει να γίνει επαγγελματίας μπασκεμπολίστας και να φοράει το 26 στην πλάτη. Είτε γίνει μεγάλο αστέρι, είτε καταφέρει απλώς να βιοπορίζεται από το αγαπημένο του άθλημα, σε σωματεία που ίσως δεν έχουν στραμένους του προβολείς πάνω τους αλλά έχουν την αγάπη του κόσμου τους. Δεν είναι και λίγο. Λίγο δεν είναι επίσης ό,τι κατάφερε μέχρι τώρα, αποδεικνύοντας τι μπορεί να πετύχει κάποιος όταν προσπαθεί τόσο μόνος του, όσο και με τη βοήθεια της κοινότητας.

Απέδειξε ότι φυσικά και μπορούμε να ζήσουμε μαζί. Φυσικά και οι αυτοργανωμένες δομές μπορούν να παρέχουν μια δυνατότητα ένταξης, φυσικά και ο αθλητισμός και δη ο αυτοργανωμένος μπορεί να δώσει μια ευκαιρία ενσωμάτωσης, αλλά και μια προοπτική ζωής.

